

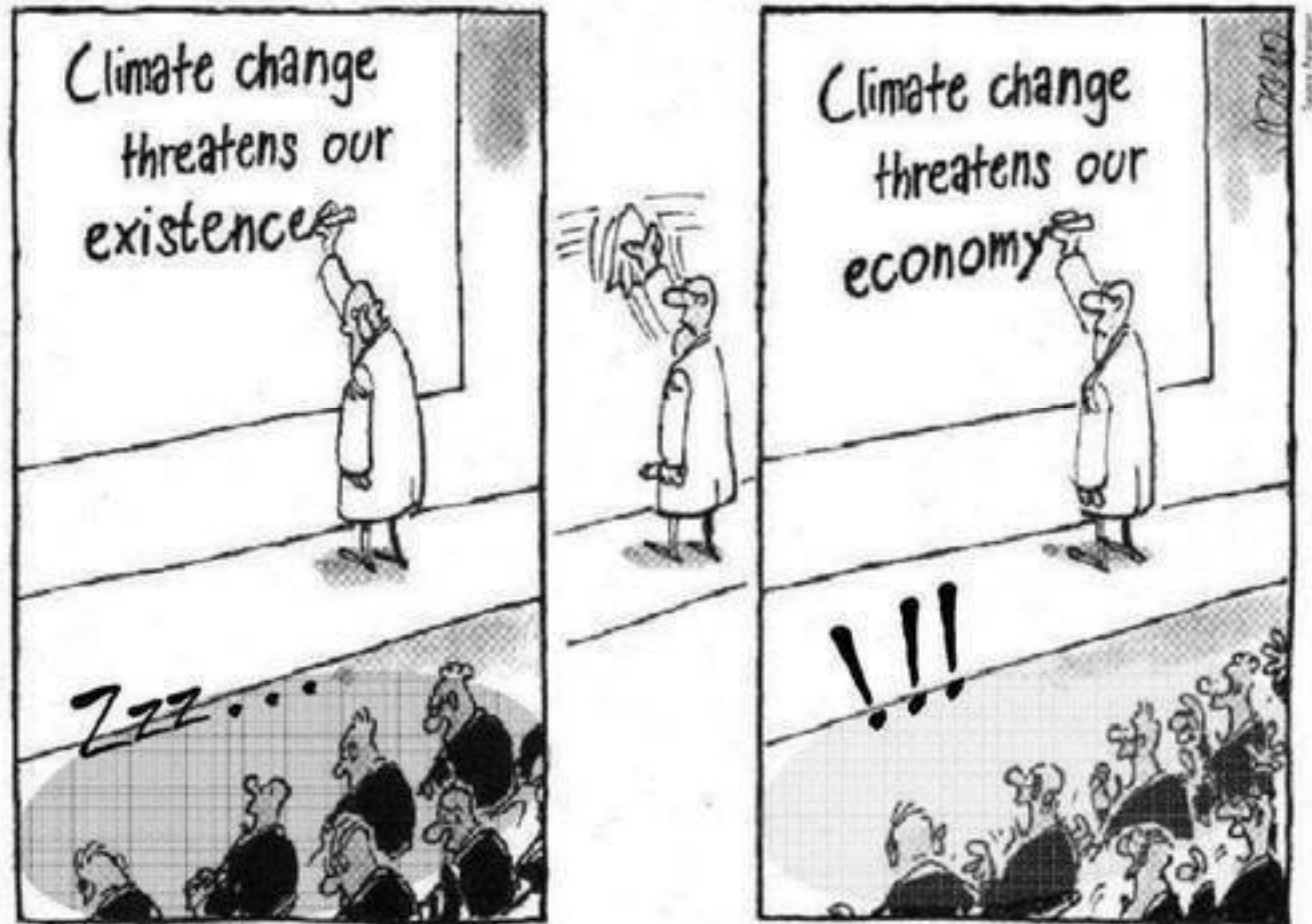
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Met kennis van gedrag beleid maken

Odette van de Riet

Behavioural Insight Team (BIT)
IenM

Klimaatbestendigheid in en om het huis
Utrecht, 1 oktober 2015

Stellingen

1. (Bijna?) elk overheidsbeleid heeft invloed op gedrag
2. Gedragsinzichten helpen bij:
  - Doorgronden van vraagstukken
  - Ontwerpen van maatregelen
  - Alertheid in eigen beleid en in toezichtsrol

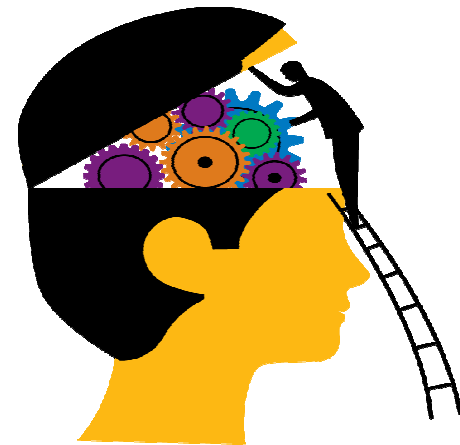
Beleid maken met kennis van gedrag

Gedragkennis in beleid

= Verankeren aandacht voor gedrag in alle fasen beleidsproces (incl. uitvoering en inspectie)

Basishouding

- Weten wat er speelt
- Erop inspelen

Verander de wereld, denk eerst na

bron: NRC Handelsblad, 5 maart 2014

DE AUTO KAN BEST EEN DAGJE ZONDER U

DOE-MEE aanpak

Doorgronden:

- Wat is het probleem?
- Wie wil je bereiken?
- Huidige gedrag?
- Gewenste gedrag?
- Gedragsbepalende factoren?

Ontwerpen

Experimenteren

Monitoren En Evalueren

Mooie overzichtspublicaties

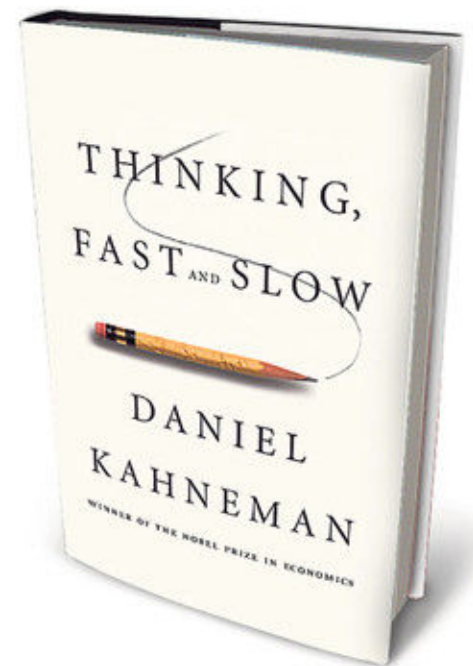
WRR (2009) De menselijke beslisser

KiM (2011) Gedrag in beleid

Kahneman (2011) Thinking, fast and slow

Rli (2014) Doen en laten

WRR (2014) Met kennis van gedrag beleid maken

Gedragsfactoren (werkmodel BIT lenM)

Motieven

Waarden, normen en emoties

Veronderstellingen
Probleembesef
Persoonlijke effectiviteit
Respons-effectiviteit

Bekwaamheden

Kennis
Vaardigheden

Sociale context

Sociaal bewijs
Autoriteit
Commitment
Sympathie
Schaarste
Wederkerigheid

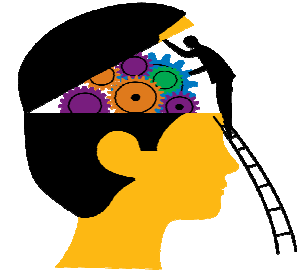
Fysieke context

Mogelijkheden en beperkingen

Leesbaarheid
Fysiek gemak
Mentaal gemak
Sfeer (geuren, kleuren, fun, ..)

Keuzeprocessen

Niet te veel keuzemogelijkheden
Zekere voor het onzekere
Bestaande boven nieuwe
Liever nu dan later

Gedrag

Casus

Doorgronden gedrag – quick scan

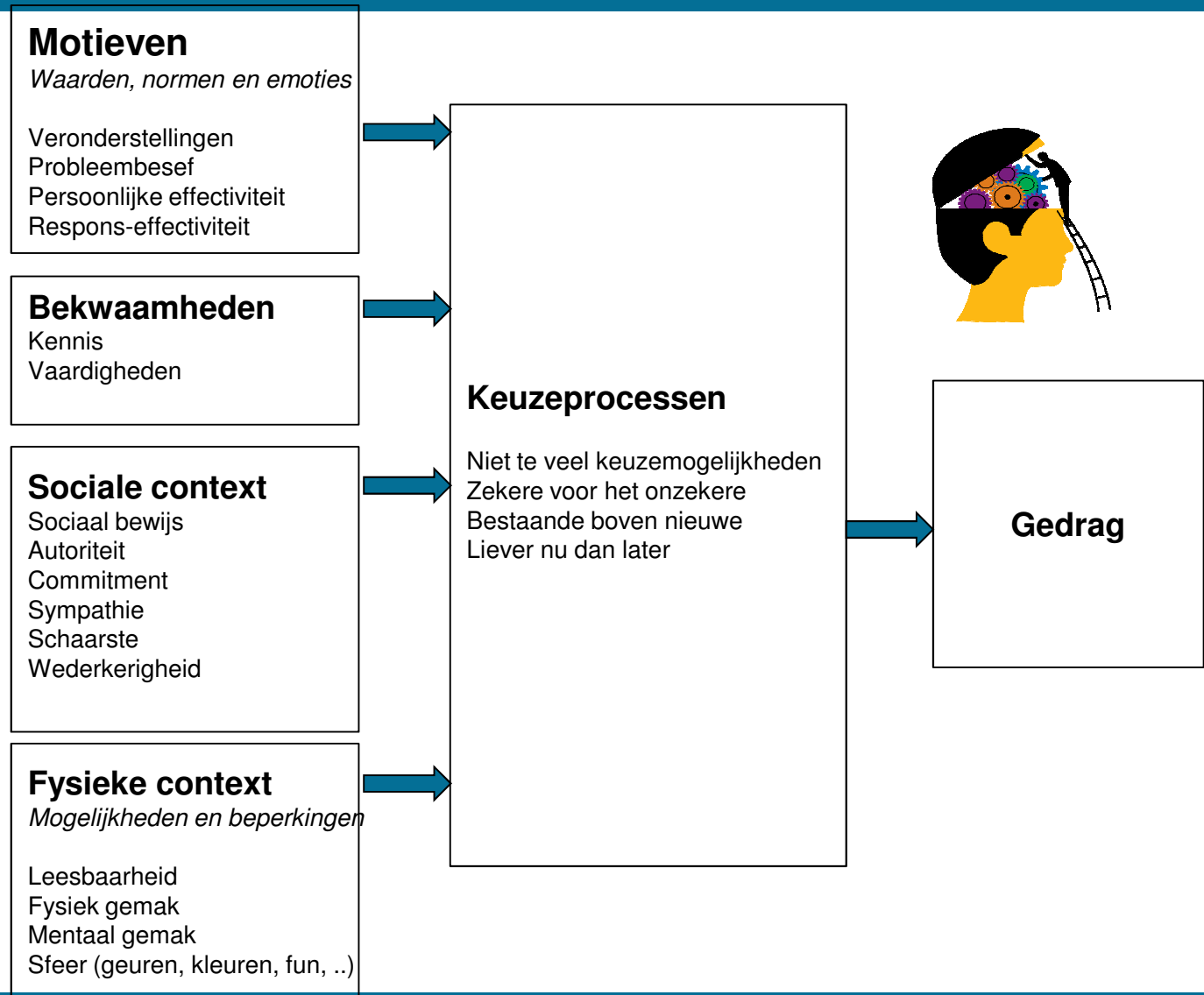
Bijna 2/3 van de Nederlanders houdt van een levendige groeiende en bloeiende tuin

Waarom heeft bijna de helft een versteende tuin?

- Men denkt het is onderhoudsvriendelijk
- Het is mode (de tuin als verlengstuk van de woonkamer)
- Men denkt het is kindvriendelijk

Zijn er
nog meer
factoren?

En wat zijn de antwoorden op de andere vragen bij het doorgronden?

Doorgronden:

- Wat is het probleem?
- Wie wil je bereiken?
- Huidige gedrag?
- Gewenste gedrag?
- Gedragsbepalende factoren?

Ontwerpen

Experimenteren

Monitoren En Evalueren

Odette van de Riet

Behavioural Insight Team (BIT)
Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM)

Odette.vande.Riet@minIenM.nl